

1 Resolusjon

2 Bedre lokalsamfunn med Høyre

4 INNLEDNING

5 Norske fylker og kommuner står overfor en rekke utfordringer i tiden som kommer, men
6 samtidig store muligheter til å skape vekst, konkurransekraft, gode velferdstilbud og bedre
7 lokalsamfunn.

8 Handlingsrommet i økonomien blir mindre, noe som fører til reduksjon i frie inntekter, og
9 strammere budsjetter. For å fortsatt kunne levere gode kommunale tjenester må det
10 arbeides med å forbedre og effektivisere tjenestene, og øke inntektsgrunnlaget gjennom en
11 aktiv næringspolitikk.

12 Høyre mener at generalistkommunesystemet er et godt utgangspunkt for utvikling av
13 kommunesektoren. Det betyr at alle kommunene har de samme oppgavene uavhengig av
14 størrelsen på, og antall innbyggere i kommunen. Det bringer samtidig med seg noen
15 utfordringer da det er store forskjeller mellom kommunene. For å gjennomføre dette er det
16 viktig å videreføre kommunereformen for å få større og mer robuste kommuner med tilgang
17 på god fagkompetanse.

18 Høyre mener på et prinsipielt grunnlag at fylkeskommunen må legges ned og at det holder
19 med to forvaltningsnivåer i Norge: stat og kommune.

20 Fylkene og kommunene må de kommende årene håndtere det grønne skiftet, utdanne og
21 tiltrekke seg kompetanse og arbeidskraft, og utvikle et aldersvennlig og inkluderende
22 samfunn. Dette krever løsninger som setter menneskene først og gir alle like muligheter til å
23 lykkes.

24 I årene fremover vil det bli sterkt press på velferdstjenestene i kommunene. En aldrende
25 befolkning og færre unge i yrkesaktiv alder vil gi noen særlige utfordringer. Da er det viktig
26 at vi lar alle gode krefter få bidra til det beste for innbyggerne.

27 Oppgaver løses best av de som kjenner de lokale forholdene og som påvirkes mest av
28 beslutningene som tas. For at innbyggere over hele landet skal få tilgang på gode tjenester,
29 må alle kommuner være i stand til å levere tilpassede tjenester av god kvalitet. Da må
30 kommunene oppleve et stort lokalt handlingsrom og tydelig myndighet til å ta valg sammen
31 med, og på vegne av sine innbyggere.

32 Mange sliter med å komme inn på boligmarkedet. Boligpriser, renter og bokostnader øker.
33 Det bygges ikke nok i flere byer og vekstområder, samtidig som strengt regelverk, rigide
34 reguleringer og mangel på tilgjengelig areal for å bygge boliger gjør at det tar lang tid å
35 bygge, og prisen blir høyere. Kommunesektoren sitter på mange av de viktigste
36 virkemidlene for å løse utfordringene og øke regulerings- og byggetempoet.

37 Et av de største skillene i samfunnet går mellom de som har, og ikke har jobb. Gjennom en
38 god utdannings- og kompetansepolitikk og en effektiv integrering som leder til jobb og
39 selvstendighet bidrar til at alle kan leve sitt beste liv og sikre bærekraft i økonomien.

40 [God styring og ledelse av kommunene](#)

41 Kommunene må få mer frihet til å løse oppgavene de har ansvar for. Detaljerte statlige krav
42 og forventninger går utover kommunenes handlingsrom og mulighet til å levere tjenester
43 tilpasset innbyggernes behov.

44 Kommunereformens intensjon er å styrke kommunene, øke det lokale selvstyret og sørge
45 for at flest mulig oppgaver løses nær innbyggerne. Høyre vil ha kommuner som setter
46 mennesker foran system, og prioriterer løsninger som gjør hverdagen enklere for
47 innbyggere og næringsliv. Kommunene skal ha en ansvarlig og forutsigbar økonomisk
48 styring.

49 Høyre vil:

- 50 • at kommunene må få flere insentiv for god og effektiv drift.
- 51 • bruke anbudsprosesser mer effektivt.
- 52 • åpne for at kommunene som ønsker det kan innføre en "turistskatt".
- 53 • fortsette kommunereformen og avvikle fylkeskommunen.
- 54 • sørge for at kommunen oppfattes som en positiv medspiller gjennom å møte
55 utviklere og søkere med en konstruktiv holdning, effektiv saksbehandling,
56 forutsigbarhet og avklaringer av problematiske forhold tidligere i søknadsløpet.
- 57 • at innbyggere og andre interessenter må sikres tidlig medvirkning i
58 utbyggingsprosjekter.
- 59 • at det innføres en maksfrist for saksbehandling.
- 60 • styrke den lokale selvbestemmelsen over egen (by)utvikling.
- 61 • videreutvikle samhandlingsreformen for at tjenester skal kunne leveres nærmere
62 innbyggeren.

63 [En politikk for utvikling av distriktene og byene](#)

64 Norge er et langstrakt land med mangfoldige ressurser, som har tjent oss godt i alle tider.
65 Folk bor der det finnes ressurser og tjenester, slik skal det fortsette å være også i fremtiden.
66 Høyre vil ha vekst og utvikling i hele Norge. Spennende arbeidsplasser, gode
67 velferdstjenester og satsing på samferdsel er forutsetningen for attraktive lokalsamfunn.

68 Mye går bra i distrikts-Norge, men flere distriktskommuner opplever fraflytting, og en
69 hovedutfordring for distriktsnæringslivet er mangel på kompetent arbeidskraft til å fylle
70 jobbene som er der. Det er viktig å sikre desentraliserte og fleksible utdanningstilbud av høy
71 kvalitet, og attraktive lokalsamfunn med gode velferdstjenester.

72

73 En tydelig trend i befolkningsutviklingen i Norge, og verden, er sentralisering og
74 urbanisering. Det vil si at innbyggerne i stadig større grad bor nærmere hverandre og flytter

75 inn til byområder og tettsteder. Dette er en trend som har foregått over lang tid, helt siden
76 begynnelsen av 1800-tallet. Veksten i innbyggerne i disse områdene tar med seg både
77 muligheter og utfordringer. I distriktsområder kan dette føre til demografiske endringer
78 gjennom en sterk vekst i antall eldre og en begrenset vekst eller nedgang i yngre
79 aldersgrupper.

80 De største hindrene for vekst og verdiskaping er høye skatter, omfattende reguleringer,
81 uforutsigbare rammevilkår og mangel på riktig kompetanse. Skal vi legge til rette for at det
82 skapes flere jobber må vi gjøre noe med det som bedriftene opplever som hindringer. Høyre
83 ønsker et næringsliv som blomstrer over hele landet.

84 Høyre vil:

- 85 • fortette utbyggingen rundt kollektivknutepunkter gjennom å bygge høyere hus.
- 86 • oppfordre kommuner til å gjennomføre lokale områdesatsinger i områder der
87 utfordringer vokser frem.
- 88 • fjerne leilighetsnormen og myke opp byggeteknisk forskrift for å tillate flere og
89 mindre leiligheter i egnede områder, herunder sentrumsområdet, bydelssentra og
90 områder rundt universitet, høyskoler og fagskoler.
- 91 • det skal legges til rette for nye boligkjøpermodeller som for eksempel leie-til-eie- og
92 deleie.
- 93 • når kommunen ikke behandler byggesakssøknader innen fristen, skal
94 byggesaksgebyrene reduseres betraktelig.
- 95 • ha en aktiv stedsutvikling for mer levende bydeler og tettsteder med lett
96 tilgjengelige helhetlige funksjons- og servicetilbud i nærmiljøene. Det skal sikres en
97 god variasjon av boliger, næring, sosiale formål og offentlig tilgjengelighet i nye
98 prosjekter.
- 99 • legge til rette for utbygging av digital infrastruktur og utvikling av ny
100 kommunikasjonsteknologi, som reduserer avstandsulemper i distriktene.

101 Skole og oppvekst

102 En god og trygg barnehage med kompetente ansatte er viktig for barns trivsel og utvikling.
103 Barnehagen er en viktig omsorgsarena, og en arena for å lære gjennom lek. Foreldre skal
104 være sikre på at barna trives og får god utvikling. Tidlig innsats starter i barnehagen og vi må
105 sørge for at flere barn får mulighet til å delta i barnehagen.

106 Skolen skal være preget av en kultur for læring, hvor alle kan lykkes uavhengig av bakgrunn.
107 Alle elever skal møte kvalifiserte lærere som gir undervisning av høy kvalitet og bidrar til at
108 alle barn trives og opplever mestring, læringsglede og kan oppfylle sitt potensial. Alle barn
109 skal kunne lese, skrive og regne skikkelig når de går ut av grunnskolen.

110 Med Høyre i regjering ble det gjennomført et løft for tidlig innsats, læreres kompetanse og
111 yrkesfagene. Et av de viktige neste stegene er en fornyelse av ungdomsskolen, gjennom å
112 gjøre den mer praktisk og variert, og forberede elevene bedre til videregående opplæring.

113 Fortsatt er det for mange som begynner på ungdomsskolen uten å kunne lese og skrive
114 skikkelig. 1 av 4 elever på 8.trinn i ungdomsskolen kan ikke lese skikkelig, og nesten 1 av 3
115 mangler grunnleggende kompetanse i matematikk. Hvis ikke ungdomsskolen retter opp
116 dette, vet vi at disse elevene vil slite med å fullføre videregående.

117 Selv om over 5000 flere elever fullfører videregående nå, sammenlignet med 2013, er det
118 fremdeles tusenvis som hvert år ikke fullfører. Fullført videregående opplæring er
119 inngangsbilletten til videre studier, arbeid og et godt og aktivt liv.

120 Det er for store kvalitetsforskjeller mellom skoler, kommuner og fylker. Det kan være flere
121 år med læring som skiller elever på ulike skoler. Det gir mange elever et dårlig utgangspunkt
122 og vil gi dem utfordringer i møte med videre skole og arbeid. Kommuner og
123 fylkeskommuner som skoleeiere er ansvarlig for kvalitet og innhold i tilbudet til elevene.

124 Elever med utviklingshemming styres i dag i for stor grad mot studiespesialisering, og
125 opplever å ikke mestre skoleløpet. I Østfold og Vestfold har de jobbet målrettet for at elever
126 kan være lærekandidater som et alternativ. Da kan de få kompetansebevis, som et
127 alternativ til fagbrev, og står dermed bedre rustet til å jobbe i varig tilrettelagt arbeid, eller i
128 ordinær virksomhet med tilpasset oppfølging.

129 Høyre vil:

- 130 • styrke laget rundt eleven og inkludere flere fagmiljøer, yrkesgrupper og kompetanser
131 inn i, og rundt skolen for å støtte opp under elevenes behov og styrke miljøarbeidet
132 generelt.
- 133 • styrke laget rundt rektor og avlaste rektor for administrative oppgaver slik at rektor
134 kan være en synlig og pedagogisk leder.
- 135 • sikre at plikten til samarbeid mellom barnehager og skoler følges slik at overgangen
136 for barna blir god.
- 137 • likebehandle offentlige, ideelle og private barnehager for å sikre mangfold i tilbudet
138 og forutsigbare og rettferdige rammevilkår.
- 139 • sikre at familier med rett til redusert barnehageavgift automatisk også gis rett til
140 reduserte kostpenger og eventuelle andre utgifter tilknyttet barnehagen.
- 141 • sørge for et mangfoldig barnehagetilbud, gjennom å legge til rette for mer fleksible
142 åpningstider i barnehagen og sikre et godt samarbeid mellom barnehager i
143 kommunen slik at det alltid er en barnehage som er åpen i ferier.
- 144 • prioritere tidlig innsats gjennom hele skoleløpet og sikre at retten til
145 intensivopplæring i lesing, skriving og regning oppfylles.
- 146 • styrke og samle rådgivnings- og karriereveiledningstjenesten, og innføre krav til
147 kompetanse hos rådgivere i skolen.
- 148 • gjeninnføre lærerspesialistordningen og etablere flere karriereveier i skolen for
149 lærere som brenner for god undervisning i klasserommet.

- 150 • sikre at alle lærere som skal undervise i fagene oppfyller de ordinære kravene til
151 fordypning i norsk, matte og engelsk og prioritere etter- og videreutdanning innen
152 disse fagene.
- 153 • prioritere veiledningsordningen for nytilsatte nyutdannede lærere.
- 154 • innføre et nasjonalt fraværsregister og gi skolene plikt til å følge opp elever fra første
155 fraværsdag i grunnskolen gjennom klare rutiner og planer for fraværsoppfølging og -
156 forebygging.
- 157 • styrke lærekandidatordningen og oppfordre fylkeskommuner til å ta inspirasjon av
158 Østfold- og Vestfoldmodellen.
- 159 • at flere kommuner og fylkeskommuner prøver ut ordningen med en “mobbeknapp”,
160 en elektronisk varslingskanal for elever, foresatte og ansatte, etter erfaringene og
161 modell fra Ålesund.
- 162

163 [Mangfold og integrering](#)

164 Integrering er en viktig oppgave for kommunene. For Høyre er det et sentralt mål at
165 foreldrenes bakgrunn ikke skal ha noe å si for de mulighetene den enkelte får i livet. Alle
166 barn skal ha like muligheter til å lykkes, og sikres et grunnlag for å klare seg godt videre i
167 livet. Gode og trygge oppvekstsvilkår for barn og unge vil bidra til å forebygge radikaliserings-
168 og ekstremisme.

169 Barnehagen er en viktig arena for inkludering og læring. Selv om andelen innvandrere som
170 går i barnehage går opp, er andelen fortsatt lavere enn for befolkningen for øvrig.

171 En god skole er det blant de viktigste tiltakene for å utjevne sosiale forskjeller.
172 Integreringspolitikken må sikre at flere får formell kompetanse som gir grunnlag for en varig
173 tilknytning til arbeidslivet og sikre rekruttering og integrering av arbeidsinnvandrere.

174 Høyre vil:

- 175 • prioritere å styrke fritidstilbudet til ungdom og innvandrere i områder med
176 levekårsutfordringer, for eksempel møteplasser, sommerjobber, fritidsklubber og
177 fritidsaktiviteter, gjerne gjennom frivilligheten.
- 178 • stimulere til et mangfoldig og tilrettelagt kultur- og idrettstilbud som bidrar til at
179 flere får delta lengre i idretten, friluftsliv og i frivilligheten.
- 180 • forvente at kommunene samarbeider med næringslivet for å skape fadderordninger
181 for å inkludere arbeidsinnvandrere i lokalsamfunnet. Dette kan også organiseres
182 gjennom frivillige organisasjoner.
- 183 • øke andelen barn i barnehage blant barn av innvandrere, for eksempel gjennom
184 oppsøkende og informerende virksomhet.
- 185 • at kommunene aktivt benytter seg av ordningen med integreringskontrakt.
- 186 • at kommunene utarbeider egne planer for å forebygge og bekjempe rasisme og
187 diskriminering.
- 188 • oppfordre kommuner til å inngå samarbeidsavtaler med bedrifter for å inkludere
189 flere innvandrere i arbeidslivet.

- 190 • at kommunen og politiet har et tett samarbeid for å følge opp vold og negativ sosial
191 kontroll i kommunen, for eksempel gjennom politirådene.

192 Pasientenes helsetjeneste

193 Primærhelsetjenesten er førstelinjen i helse- og omsorgstjenesten og skal skape grunnlaget
194 for forebygging og tidlig innsats. Alle skal få god og riktig hjelp når man trenger det. Høyre
195 mener det viktigste i helse- og omsorgstjenesten er pasienten, ikke systemet, eller om det er
196 det offentlige private eller ideelle som leverer tjenestene. Høyre vil utvikle helse- og
197 omsorgstjenester med god kvalitet og vil at pasienten skal ha mer valgfrihet og
198 forutsigbarhet.

199
200 Fastlegen er en av bærebjelkene i helse- og omsorgstjenesten. Antall pasienter som står
201 uten en fastlege har økt betydelig de siste årene. Det er viktig å bidra til en stabil
202 fastlegeordning og at det er attraktivt å være fastlege. Høyre mener at fastlegeordningen
203 må være tilgjengelig, kompetent og moderne, til det beste for pasienten. Det er også viktig
204 at fremtidens fastlegeordning kan tilby tverrfaglig oppfølging av mennesker med
205 sammensatte behov.

206

207 Høyre vil:

- 208 • legge bedre til rette for organisert eller egenorganisert fysisk aktivitet i nærmiljøet.
- 209 • utvide ungdomshelsestasjonens lavterskeltilbud, etablere flere helsetilbud eller sette
210 av egne helsestasjonstider for gutter.
- 211 • at kommunestyrene årlig behandler en rapport om tilstanden i helse- og
212 omsorgstjenesten, der både brukerundersøkelser, objektive kvalitetsindikatorer og
213 brukertilfredshet måles.
- 214 • beholde hele, faste stillinger som hovedregel og utvikle arbeidstidsbestemmelser
215 som gjør at flest mulig kan jobbe i hele og faste stillinger, særlig i offentlig sektor.
- 216 • ha en tydeligere oppgavefordeling mellom leger, sykepleiere og annet personell.
- 217 • sørge for bedre samarbeid mellom kommuner og sykehus om habilitering og
218 rehabilitering, men også med frivilligheten om lavterskeltilbud.
- 219 • legge til rette for mangfold blant tjenestetilbydere og sikre pasientene og brukernes
220 valgfrihet.
- 221 • at alle innbyggere som har behov for det har tilgang på et kommunalt
222 lavterskeltilbud innenfor psykisk helse, enten i egen kommune eller i samarbeid med
223 andre kommuner.
- 224 • at innbyggerne skal ha tilbud om digital oppfølging ved behov.
- 225 • videreutvikle primærhelseteam ved å åpne for tverrfaglige praksiser som også
226 inkluderer psykolog, fysioterapeuter og andre helseprofesjoner.
- 227 • legge bedre til rette for at leger kan gjennomføre sin allmennlegespesialisering i
228 samarbeid med eller hos privat leverandører.

229 Aldersvennlige lokalsamfunn og en god eldreomsorg

230 Vi lever lengre og vi blir flere eldre. De neste 30 årene vil antallet mennesker over 70 år bli
231 doblet. Det gjør at vi må ha løsninger som tilrettelegger for å skape et mer aldersvennlig

232 samfunn og en god eldreomsorg. For Høyre handler det å skape et mer aldersinkluderende
233 samfunn om hva vi som samfunn kan gjøre for at hver enkelt skal kunne bruke sine
234 ressurser og være sjef i eget liv – også i alderdommen.
235

236 I årene fremover må vi mobilisere mer av den arbeidskraften som er tilgjengelig. Det er også
237 god helse for alle dem som kan være i arbeid. En mer aktiv og offensiv arbeidsgiverpolitikk
238 kan bidra til at avgangsalderen øker, og at man beholder kompetente og erfarne
239 medarbeidere som er vanskelig å erstatte. Kommunene er store og attraktive arbeidsplasser
240 og kommunens arbeidsgiverpolitikk bør være tydelig på at man også satser på kommunens
241 egne seniorer og gjøre mer for å bidra til et inkluderende arbeidsliv. Tiltak som iverksettes
242 bør dreie seg om forhold på arbeidsplassen da forskning viser at hvordan man har det på
243 jobben kan være en avgjørende faktor i valget mellom arbeid og pensjon.
244

245 De fleste eldre i Norge lever gode liv. De former sin egen hverdag, er aktive og deltar i
246 sosiale fellesskap. Eldre skal kunne mestre livet og vite at de får god hjelp når de har behov
247 for det, både av pårørende og ansatte, uten at pårørende blir utslitte. Ute i
248 lokalsamfunnene finnes det gode løsninger for å sikre dette, men mange av dem brukes av
249 for få kommuner og er for tilfeldige. Alle fortjener en god og verdig eldreomsorg, tilpasset
250 egne behov. I dag er kvaliteten for tilfeldig etter hvilken kommune man bor i, og for mange
251 eldre opplever at de faller mellom to stoler.
252

253 Høyre vil:

- 254 • inkludere flere i arbeidslivet og legge til rette for at innbyggere som kan og vil får stå
255 lengre i arbeid.
- 256 • at kommunens ledere tilbys relevant lederopplæring innen aldring, arbeid, holdning
257 til alder og diskriminering, samt kunnskap om læring i voksen alder og hva som
258 skaper en god senkarriere. Kommunens ledere bør og trenes i å gjennomføre
259 strukturerte medarbeidersamtaler med et seniorperspektiv.
- 260 • støtte opp under flere tiltak som styrker overgangen mellom full jobb og
261 pensjonstilværelsen.
- 262 • sikre gode transporttilbud slik at eldre enkelt kommer seg til ulike aktivitetstilbud,
263 gjerne i samarbeid med frivilligheten.
- 264 • ha flere lavterskel psykiske helsetilbud for eldre, for eksempel med tilbud om
265 individuelle samtaler eller gruppesamtaler på helse- og aktivitetsstasjonene og
266 mestrings- og livsgledekurs.
- 267 • at alle kommuner skal ha en pårørendestrategi.
- 268 • at alle pårørende tilbys avlastning og har en koordinator eller kontaktperson i
269 kommunene de kan kontakte.
- 270 • at innbyggere i større grad tilbys hjemmebesøk av leger etter behov.
- 271 • øke kunnskapen om digital sikkerhet hos eldre, slik at eldre blir trygge digitale
272 brukere.
- 273 • ha mer valgfrihet og fritt brukervalg i eldreomsorgen og hjemmehjelpen.
- 274 • styrke hjemmetjenesten og åpne for at flere kan bidra med tilbud og aktivitet til de
275 eldre gjennom hjemmetjenesten.

- 276 • sikre faglige sterke kommunale helsetjenester, og sørge for bedre sammenheng
- 277 mellom tjenestene.
- 278 • sikre de eldre mer valgfrihet i mat- og måltider og styrke ernæringstilbudet.
- 279 • jobbe for å begrense antall helsepersonell eldre må forholde seg til i hverdagen.
- 280 • sørge for at eldre gifte og samboende kan få bo og leve sammen på sykehjem.
- 281 • mobilisere friske eldre inn i eldreomsorgen gjennom frivilligheten.
- 282 • tilby minst en times aktivitet på eller utenfor sykehjemmet.

283 Kompetanse og inkludering

284 For mange står i dag utenfor arbeidslivet, og får ikke bidratt med det de kan. Samtidig har
285 både næringslivet og offentlig sektor behov for arbeidskraft. Riktig kompetanse og god
286 arbeidsdeling er en forutsetning for gode, effektive og trygge tjenester.

287 Norge må aktivt utnytte mulighetene fra ny teknologi til å styrke konkurransekraften i
288 næringslivet, styrke verdiskapingen i offentlig sektor og håndtere vår tids store
289 samfunnsutfordringer.

290 Norsk arbeids- og næringsliv er under kontinuerlig omstilling. Nye teknologiske muligheter,
291 globalisering, migrasjon og en aldrende befolkning gjør at endringene er hurtige, og behovet
292 for omskolering og kompetanseheving vil være økende.

293 Nesten 600 000 voksne har ikke fullført videregående. Samtidig vet vi at mange voksne har
294 behov for å fylle på kompetansen sin eller omskolere seg for å stå lengre i jobb. Mange av
295 tiltakene for å sikre at retten til opplæring frem til fullført videregående opplæring ligger til
296 kommunene- og fylkeskommunene og vil bli viktig å utvikle i årene som kommer.

297 Høyre vil gi flere mennesker muligheten til å lære hele livet slik at man kan stå i arbeid
298 lenger. Ingen skal oppleve å gå ut på dato i norsk arbeidsliv.

299 En stor andel personer med nedsatt funksjonsevne står utenfor arbeidslivet. Høyres mål er å
300 tilrettelegge bedre for at flere skal komme ut i arbeid og samtidig sørge for et meningsfullt
301 dagtilbud for personer som ikke er i jobb.

302 Høyre vil:

- 303 • sørge for at ingen går ut på dato gjennom at alle har mulighet og tilgang til å lære
- 304 hele livet.
- 305 • sikre at flere voksne som ikke har fullført videregående opplæring gis en reell
- 306 mulighet til fullføring av videregående skole, gjennom blant annet mer modulbasert
- 307 opplæring, fleksibelt opptak og økt bruk av ordningen "fagbrev på jobb".
- 308 • styrke samarbeidet om kompetanserekuttering på tvers av kommuner.
- 309 • øke tilgangen på det offentlige karriereveiledningstilbudet slik at flere kan omskolere
- 310 seg eller skifte arbeid i voksen alder.
- 311 • at realkompetanse skal vektlegges mer ved ansettelse i kommunen.
- 312 • at Ungt Entreprenørskap skal brukes som et aktivt verktøy i skolen.

- 313 • fortsette satsingen for å inkludere flere i arbeidslivet, og oppfordre alle kommuner til
314 å innføre målet om at fem prosent av de nyansatte i staten skal være personer med
315 hull i CV-en, eller nedsatt funksjonsevne.
- 316 • oppfordre kommunene til å skape flere arbeidsplasser for mennesker med
317 utviklingshemming, slik som for eksempel gjennom stiftelsen HELT MED.
- 318 • at alle kommuner skal tilrettelegge for varig tilrettelagte arbeidsplasser.
- 319 • at kommunene skal ha en gründerhjelp for dem som ønsker å starte bedrift.

320 Samferdsel

321 Det er en styrke for Norge at vi har bosetting i hele landet. Det krever samtidig at vi bygger
322 infrastruktur som knytter landet sammen, noe som er avgjørende for at folk og varer skal
323 komme raskt frem og trygt hjem. Kommunen og fylkeskommunen har viktige
324 ansvarsområder når det kommer til samferdselspolitikken, både når det kommer til
325 planlegging og vedlikehold av vei, bane og tog, men også når det kommer til kollektivtrafikk
326 og byveksttaler.

327 Høyre mener at ved planlegging av samferdsel og kollektivsystem bør man planlegge hele
328 arbeidsmarkedsregioner i sammenheng. Da vil man ha et system som er tilpasset behovet
329 hos lokalbefolkningen.

330 Høyre vil:

- 331 • at fylkeskommunen skal gjøre samfunnsøkonomiske vurderinger ved utbygging av
332 fylkesveier.
- 333 • at vedlikehold av kommunale veier skal bli høyere prioritert i kommunene.
- 334 • tilrettelegge hele arbeidsmarkedsregioner gjennom helhetlig planleggingen av
335 samferdsel og kollektivsystem.
- 336 • etablere "hjertesoner" rundt alle barnehager og barneskoler. En hjertesone rundt
337 skolen gjør det tryggere for elevene å gå eller sykle til og fra skolen.
- 338 • prioritere trafiksikkerhet og at det legges til rette for myke trafikanter.
- 339 • bruke anbudsprosesser aktivt for å nå målet om en utslippsfri kollektivtrafikk.
- 340 • prioritere grønn transport og utslippsfrie kollektivløsninger.
- 341 • innføre lav- og nullutslippskriterier i alle nye tilbud for fergesamband.
- 342 • tilrettelegge for grønne løsninger i havneinfrastrukturen, for eksempel gjennom økt
343 tilgang til landstrøm.

344 En grønnere kommune

345 Norske kommuner må gå foran i det grønne skiftet, og bidra til en klima- og miljøpolitikk
346 som kutter utslipp og tar vare på naturen. Vi skal ikke stanse utviklingen, men skape grønne
347 jobber og muligheter for verdiskaping. Vi skal nå klimamålene med tiltak som monner, ikke
348 symbolpolitikk.

349 For å få til dette, må vi ha næringslivet med på laget. Vi må stille klimakrav, satse på
350 teknologi og gjøre det lønnsomt å velge grønt. Vi må skape en mer sirkulær økonomi og

351 unngå overforbruk. Kommunene har en nøkkelrolle i klimakampen gjennom arbeid med
352 grønn transport, grønn kommuneforvaltning og grønn kommuneplanlegging. Høyre mener
353 at det er viktig å legge til rette for transformasjon og redusere kostnadene slik at flere bygg
354 gjenbrukes istedenfor å bygge nytt.

355 Høyre vil:

- 356 • at det legges opp til flere klimaforlik mellom kommuner.
- 357 • sikre helhetlig struktur og planer for grøntområder, gjennom å sikre parker, torg og
358 møteplasser, samt tilgang til fjord, elver og bekker.
- 359 • at det ved nybygg stilles krav til klimavennlig materialbruk, holdbarhet, sirkularitet
360 og livsløpsstandarder. Byggeplasser skal være fossilfrie der det er mulig og på sikt
361 utslippsfrie.
- 362 • styrke bevilgningen til, og øke satsene for ENØK-tiltak som reduserer strømforbruk,
363 som isolering, bytte av vinduer og innføring av solcelle for privatpersoner, næringsliv
364 og gårdeiere.
- 365 • styrke ENØK-ordningen gjennom forenkling og tilpasning av søknadsformatet og
366 sikre tilgjengeliggjøring av enkel og nødvendig informasjon knyttet til enøk-
367 ordningene.

368 Familie, kultur og fritid

369 Alle skal kunne delta på fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes lommebok. Gjennom
370 fritidsaktiviteter møter man venner, har det gøy sammen og får viktig erfaring. Men det er
371 ikke alle som barn og unge som har mulighet til å delta på grunn av økonomi. Høyre vil at
372 alle barn skal ha mulighet til å delta i fritidsaktiviteter, enten det er organisert eller
373 uorganisert.

374 Interessen for e-sport vokser i rekordfart og har de siste årene også fått et betydelig endret
375 omdømme i positiv forstand. E-sport og gaming er sosialt, både som læringsarena og i
376 arbeidslivet, og er et verdifullt pedagogisk verktøy i undervisningen som gir elevene
377 tilleggskompetanse som vil være sterkt etterspurt i fremtiden.

378 Høyre vil:

- 379 • sikre flere gratis fritidsaktiviteter til barn fra lavinntektsfamilier
- 380 • at offentlig støtte ikke skal bidra til økt konkurranse for private kulturaktører.
- 381 • at offentlige bygg/kulturbygg skal være tilgjengelig for barne- og
382 ungdomsorganisasjoner.
- 383 • se på regelverket for frivillighet og gjøre det enklere å delta.
- 384 • legge til rette for frivillige aktører både som leverandører av offentlige tjenester og
385 for å mobilisere frivillige som kompletterer de offentlige tjenestene - eksempelvis
386 besøkstjenester og leksehjelp.
- 387 • styrke og videreføre utlånsordninger til fritidsaktiviteter.
- 388 • stimulere til et mangfoldig og tilrettelagt idrettstilbud i samarbeid med idretten,
389 frivilligheten og lokalt næringsliv, som bidrar til at flere får et fritidstilbud.

- 390 • prioritere utvikling av attraktive, bærekraftige og fremtidsrettede aktivitetsarenaer
- 391 som er tilrettelagt for sambruk og flerbruk.
- 392 • aktivt jobbe for å spre informasjon om kultur- og fritidstilbud i kommunen
- 393 • etablere en støtteordning til kommuner som sitter som eier og forvalter av
- 394 kulturminner av nasjonal verdi.
- 395 • legge til rette for samarbeid med næringsliv, boligbyggelag og andre om bygging av
- 396 idrettsanlegg, herunder svømmeanlegg, spesielt i kommuner og storbyer som har
- 397 dårlig dekning.
- 398 • sørge for at flere flerbrukshaller og kulturhusarenaer er tilrettelagt for datatreff og e-
- 399 sportskonkurranser.
- 400 • styrke frivilligheten og idrettens rolle i integreringsarbeidet gjennom støtte til
- 401 lavterskeltilbud og aktivitetsguider.

402 En digital kommune

403 For å skape moderne kommuner må vi bruke flere digitale løsninger – både for å forenkle

404 tjenestene, men også for å sikre at vi bruker arbeidskraften vår på best mulig måte.

405 Det er et stort potensial for å utnytte ny og digital teknologi til å legge til rette for at nye

406 bedrifter kan starte opp basert på nye forretningsmodeller. Det krever moderne digital

407 infrastruktur med tilstrekkelig kapasitet.

408 Høyre vil:

- 409 • tilby eldre digital assistanse, f.eks. en ordning med digital hjemmehjelp eller på
- 410 bibliotek og servicetorg.
- 411 • støtte frivillige organisasjoner som jobber for å hindre digitalt utenforskap, for
- 412 eksempel Seniornett.
- 413 • ha et alternativ for de som ikke har mulighet til å være med i det digitale samfunnet
- 414 • gi ENØK-støtte for velprøvde teknologier for å fange opp også personer med dårlig
- 415 økonomi.
- 416 • skape digitale saksbehandlingssystemer som er brukervennlige og gir innbyggerne
- 417 god oversikt.
- 418 • at kommunene utvikler brukervennlige digitale løsninger for byggesaksøknader som
- 419 også gir innbyggerne oversikt over status for egen søknad.